

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 5.

Lørdagen den 29de Januar 1859.

3^{die} Harg.

Indhold.

Et Par Ord om Udsiftningsvæsenet. — Arbejdsvæsenets Nøgt og Pleie. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Et Par Ord om Udsiftningsvæsenet.

(Af Othar Holmboe.)

At de paa sidste Storthing udfomne Love er der ikke nogen, som har faa stor Betydning for den norske Landmand, som den om „Jords og Skovs Udsiftning af Fællesskab;“ thi der er vel ingen Tvivl om, at vort Jordbrug derved vil faa et meget kraftigt Stød fremad. I Sverige, hvor Udsiftningsvæsenet (Landmeteriet) nu er over to hundrede Aar gammelt, og hvor man saaledes skulde formode, at der ikke var stort mere at udrette i den Retning, indvindes endnu aarlig store Strækninger dyrkbart Land, som ellers vilde blive liggende ubenyttet, paa samme Tid som det allerede opdyrkede Areal hastigt forbedres. Dette Faktum, hvortil man let vil kunne finde Forklaring, er forhaabentlig tilstrækkeligt til at godtgjøre ikke alene Gavnigheden men tillige den paatrængende Nødvendighed af et Udsiftningsvæsen ogsaa hos os, hvor Fællesskabet ialfald i mange Distrikter har stillet sig i Veien for ethvert Fremstredt i Jordbruget.

Da den omtalte Lov allerede er traadt i Kraft, og de ansættendes Udsiftningsmænd som Følge deraf vil begynde deres Virksomhed, saasnart Aarstiden tillader det, kunde det maaske nu være af Interesse baade for den, der kommer til at drage direkte Nytte af samme og for Landmanden talmindelighed at faa vide, hvorledes saadan Udsiftning foregaar. Jeg har selv i Sverige seet Forretninger forsinket og besværliggjort netop paa Grund af total Uvidenhed hos Lodeiere om Principerne for en rigtig Deling, og jeg skal derfor tillade mig i al Korthed at vise Gangen i en Udsiftningsforretning*).

*) Da den til Udarbejdelse af en Instrux for Udsiftningsmændene nedsatte Kommission endnu ikke er særdig med sit Arbejde, og da denne Instrux formodentlig vil komme til at tilkøbe den i Sverige brugte Praksis efter norske Forholde, kan jeg her kun fremtulle Sagen saadan, som jeg selv har lært den i Sverige med de faa Forandringer, som den norske Udsiftningssagen nødvendigtvis maa medføre.

Naar en eller flere Lodeiere ønske at blive udsiftet af Sameiet, har de at anmelde dette til Udsiftningsformanden, der berammer Forretningen til en bestemt Dag (mindst fire Uger efter Berammelsen), paa hvilken alle Eiere og Naboer maa afgive Mode paa Udsiftningsskedet.

Enhver Udsiftningsforretning udføres af en Formand (i Sverige „landmetare“) og to af Fogden opnævnte Mænd. Vælg, hvem jeg i det Følgende vil kalde „Mændene“ (i Sverige „gode män“), tilliges ogsaa af Formanden at mode paa den berammede Dag.

Udsiftningsmændene undersøger først, om der er lovlig Adgang til at foretage Udsiftning samt isaafald, om de nødvendige Former er tagt. Forsaavidt Lodeiere eller andre Vedkommende har noget at bemærke, indfører Formanden det i Protokollen tilligemed Udsiftningsmændenes Afgjørelser samt Alt, hvad disse forøvrigt foretager.

Derpaa fastsættes Sameiets Grændser mod Naboendommene ved nedfattede Stene, hvorpaa noiatlig Beskrivelse derover indføres i Protokollen og underskrives af Naboerne og Lodeierne.

Naar Grændserne i frumme eller brudte Stæter, søger Udsiftningsmændene talmindelighed ved Magestifte at faa dem rettet. I Tilfælde af Grændsevist udsættes Forretningen naturligvis, indtil denne er afgjort.

Efterat Grændserne er fastsat, haves Mødet, og Formanden optager derpaa saasnart som muligt geometrisk Kart over hele Sameiet. Et saadant Kart angiver naturligvis først og fremst noiatligt Grændserne mod Naboendommene og dernæst ogsaa mellem Ind- og Udmærk, Åger, Eng og Berg ic.

Naar Kartet er færdigt, sammenkaldes atter Mændene tilligemed alle Vedkommende.

Udsiftningsmændene foretager nu Boniteringen (Taxeringen) af Jorden, idet de tillige bestemmer, hvad der bliver at anse som Ind- og hvad som Udmærk*).

*) Paa en noiatlig og rigtig Bonitering beror det betydelige Ufald af en Udsiftning. Et noiatligt Kart er vistnok lige nødvendigt, men denne Betingelse er let at opfylde, da man under hele Opmaalingen har Anledning til at kontrollere sammes Rigtighed, medens dette kun for endel er Tilfældet med Boniteringen. Udsiftningsmændene (og især Formanden) maa være i Besiddelse af grundige, saavel theoretiske som praktiske Kundskaber i Jordbrug, for at kunne bedømme de forskellige Jordarters relative (Indbyrdes) Værdi. Igehøve og de mangfoldige lokale Forholde, som kan have nogen Indflydelse paa samme.

Boniteringen foregaar paa følgende Maade: Et Par af Lodeierne — hvilke Alle bør være tilstede, dels for at give Udsiftningsmændene allehaande Oplysninger og dels for at de itide kan gjøre sine Bemærkninger til de af disse foretagne Taxeringer — medbringer Spader, og Formanden opfordrer nu Lodeierne til at opgive, hvor den bedste Jord i Sameiet findes. Man graver i denne, til man naar Undergrunden, undersøger dennes stivere eller losere Bestaffenhed samt Madjordens Dybde, Stedets Beliggenhed ic. og undersøger derpaa ved gjentagne Gravninger, hvor langt denne Jordart strækker sig til alle Sider. Naar dette er fundet, afsprifter Formanden det tilsvarende Stykke paa Kartet, numererer samme og noterer paa et Stykke Papir:

No. 1 (f. Gr.) Lerjord (dyb) 1 Grad.

Man gaar derpaa videre, bestemmer No. 2 paa Kartet og noterer

" 2 Lerjord (lidt sandblandet) 1¼ —
 " 3 Sandmuld 2 —
 " 4 Sandjord (grusblandet) 5 —
 " 5 Lerjord (dyb) 1 —

v. s. v. 1 Maal af No. 1 anses efter dette at være lige i Værdi med 1¼ Maal af No. 2 eller, hvad der er det samme, 4 Maal af No. 1 = 5 Maal af No. 2 v. s. v. Saasnart som Jordens Værdi er lavere end 10 a 15 Grader, gjør en Grad mer eller mindre saa ubetydelig Forskjel, at man blot bruger hver 5te og lavere end 30 hvert 10de Tal, som 20, 25, 30, 40, 50 v. s. v. indtil 100 og senerehen (f. Gr. ved meget slet og langt bortliggende Veitesmark) 150—200 Grader.

Finder Udsiftningsmændene under Taxeringen Jord, som efter deres Mening er bedre end den, hvorfra man gik ud, saa sætter man hin som engradig og sænker da de allerede boniterede Nummere forholdsvis derafter.

Ved Jndmarkens Taxering tager man intet Hensyn til hvorvidt den er uopdyrket eller slet dyrket, udpint eller nygjodslet, men kun til dens konstante Egensaber, d. e. Undergrundens Bestaffenhed og Madjordens Dybde samt Beliggenhed.

Udmarkens Værdi bedømmes som oftest blot efter de derpaa vokende Græsarter og disses Frørigthed, dens mer eller mindre affides Beliggenhed samt Tilgjængeligheden for Kvæget.

Smaa Skovstrækninger taxeres som anden Mark efter Jordbundens og Græsvegetens Bestaffenhed. Ved større Skove og fornemmelig, hvor disse skal udsiftes særskilt, maa man gaa anderledes tilværks. Først boniteres Jordbunden og dernæst søger man at faa vide, ialfald tilnærmelsesvis, Antallet af Trær af de forskjellige Størrelser paa hvert enkelt Taxeringsnummer.

Hustomter taxeres som den dem nærmest omgivende Grund.

Under Taxeringen bestemmes tillige Retningen og Bredden af de Veie og større Aflobstrender samt Størrelsen og Beliggenheden af Stenbrud, Sandlag, Torvmyrer m. m., der bliver at udlægge til samtlige Lodeieres fælles Afbenyttelse. Saadant udtages noigtigt paa Kartet og bliver ved Loddernes Udregning fradragt det øvrige Areal.

Dernæst undersøger man, efter hvilket Forholdstal Delingen skal foregaa, hvilket i Regelen er bestemt ved Skjoldsætningen; og forsaavidt Noget paa Forhaand kan siges angaaende den omtrentlige Beliggenhed af de vorrende Lodder, om Nødvendigheden af at en eller flere Lodeiere flytter ud v. s. v., afhører man alle Vedkommendes Meninger desangaaende. Alt indføres i Protokollen, og, naar denne atter er underskrevet, hæves Mødet indtil videre.

Formanden udregner derpaa Størrelsen (Kvadratindholdet) af hvert enkelt Taxeringsnummer og noterer samme i Taxeringsbeskrivelsen, som ved Skiftets Slutning vedlægges Protokollen.

Ved at dividere Kvadratindholdet af et Nummer med den paa samme satte Grad erhoder man det tilsvarende Areal 1-gradig Jord; dette noteres da i Beskrivelsen paa følgende Maade:

No.	Grad.	Areal.	Reduceret til 1-gr. □-Maal. □-Maal.
1	Lerjord (dyb) 1	1	1
2	— (lidt sandbl.) 1¼	1,05	0,84
3	Sandmuld 2	0,50	0,25
4	Sandjord (grusbl.) 5	5	1

v. s. v. Det reducerede Areal lægges sammen, og man deler da den samlede Sum efter de bestemte Forholdstal.

Endelig aflægges Delingslinierne paa Kartet. Man begynder først med 1 Lod, f. Gr. A's, drager efter Diemaal en let Blyantlinie og undersøger om den overflaarne Del — efterat de derpaa værende hele og affaarne Nummeres virkelige Areal er reduceret til 1-gradig Jord — svarer til A's Andel i Sameiet; hvis ikke, flyttes Linierne indtil dette er Tilfældet, og man fortærrer da paa samme Maade med de øvrige Lodder.

Ved Loddernes Udlægning paa Kartet er det ikke nok, at disse danner nogenlunde regelmæssige Figurer, og at deres Værdi noigtigt svarer til respektive Cieres Andel; man maa tillige søge saavidt muligt at lægge dem saa, at alle Lodeiere faar lige Udgang til Udmark og Skov (forsaavidt disse skal deles), at Ingen erhoder Udmark for Jndmark eller omvendt og at ingen af Lodeierne udelukkende faar slet Jndmark, om han end faar saa meget større Areal, som ved Taxeringen er bestemt. Det Sidste er imidlertid ofte aldeles uundgaaeligt, og, kan Regelen med Hensyn til Skov paa Grund af Omstændighederne*) enten slet ikke eller blot for endel gennemføres, saa maa Udsiftningsmændene søge at tilvejebringe mindelig Overenskomst mellem Lodeierne om Erstatning for den Lidende.

*) Hvis f. Gr. Skoven ligger paa et enkelt Sted eller i en Udfant af den samlede Eiendom, vilde de enkelte Lodder, hvis Alle skulde faa Del i den, komme til at danne uregelmæssige og ubefvemme Figurer, hvorved det hele Skifte blev bortskjæmt. I Sverige er det under saadanne Forholde en almindelig Præktis, at den Lodeier, paa hvis Part der falder Ildet eller ingen Skov, af de andre Ciere erhoder, Ret til inden en fastsat Tid at hugge et vist Kvantum Ved eller Tommer.

Det her Anførte gjælder naturligvis kun, hvor man har med Smaaskov at gjøre. Er Skoven af større Udstrækning, saa maa den enten deles særskilt eller ogsaa blive liggende til fælles Afbenyttelse for det hele Sameie.

Hvad her er sagt om Skov gjælder ogsaa om Udmærk.

Efterat Lodderne er udregnet og løselig betegnet paa Kartet, afholdes aiter Møde og Lodeierne har nu Anledning til at fremkomme med Anmærkninger til den af Formanden foretagne Deling, hvis de ikke er tilfreds med samme.

Finder Udskifningsmændene de fremførte Ankeposter begrundet, søger de at imødefomme Vedkommendes Ønsker, forsaavidt det lader sig gjøre uden Skade for den hele Udskifning. Saaavel Lodeiernes Anmærkninger som Udskifningsmændenes Beslutninger maa motiveres i Protokollen.

Hvis en eller flere Lodeiere paa Grund af den foretagne Udskifning maa flytte sine Huse, udfærdiger Udskifningsmændene uviagtigt Overdragelse over de dermed forbundne Omkostninger samt fordeler disse mellem Lodeierne — i Regelen efter det samme Forholdstal, der var lagt til Grund for Delingen.

Fremdeles afgjøres, hvor stor Erstatning den eller de Lodeiere, der maatte have faaet uopdyrket Mark for dyrket, og jodslet for nyjodslet ic., har at fordræ af de andre Lodeiere.

Grændserne mellem de forskjellige Lodder fastsættes nu paa Marken ved ordenlige Mærkestene, hvis Veligheden beskrives i Protokollen.

Til Slutning bestemmer man, fra hvilken Tid Enhver skal overtage den ham tilskiftede Lod. Protokollen underskrives af Formanden og alle Lodeiere og Mændene attesterer Underkrifternes Rigtighed.

Formanden har nu blot at fuldende Kartet, der opbevares af det Offentlige, samt at besørge de Udskifningen vedkommende Dokumenter thinglæst.

Jeg har her i Korthed søgt at vise, hvorledes en Udskifningsforretning ialmindelighed udføres. Om det rent Juridiske ved Sagen vil man finde bedst Oplysning i den nye Udskifningslov.

Det følger af sig selv, at der vil træffe mange Tilfælde, hvor de her fremsatte Regler maa modificeres, men det ligger udenfor Hensigten med disse Linier at gaa ind i saadanne Detailler.

Arbeidshestens Nøgt og Pleie.

(Fortsættelse fra No. 4.)

Veiens Beskaffenhed med Hensyn til dens større eller mindre Haardhed eller Fasthed, uafseet dens Stigning, har en overmaade stor Indflydelse paa den Trækraft, der udtræves af Hesten. Paa jevn tor, vel holdt, makadamiseret Veie udtræves for at trække et Læs en Trækraft lig $\frac{1}{2}$ Del af Læssets Lyngde

(paa Jernbane iffun $\frac{1}{200}$ Del; en 10 Kvarters Hest gaar paa en Jernbane ganske magelig med et Læs af 60 Skpd.s Lyngde). Paa samme Veie i noget sølet, oplødt Tilstand udtræves en halv Gang saa stor Trækraft; i nygruset, en 7 Gange saa stor, og paa løs sandet Veie en 10 Gange saa stor Trækraft. Man vil heraf indse, hvor nødvendigt det er at lempe Kjørselen efter Veien og Joret. I en engelsk Stalvise, i hvilken Hesten forestilles talende, gives følgende Regel for Kjørselen:

Har sagte ved Rejsens Begyndelse og Slut;
Opad og nedad faar du la' mig gaa smaat,
Hvor Veien er jevn, kan jeg nok strække ud,
Naar siden i Stalden du stiller mig godt.

Den Regel, at man skal lade Hesten gaa smaat ned ad Bakke, vil man maasse ikke ret bifalde herillands. Det er imidlertid vist, at Hesten faar slemme Stød i sine Ledemod ved at løbe fort ned over Bakke og lider derved mere, end man tror. Vil man gjøre et Forsøg og springe fort ned over en brat Bakke, skal man nok bag efter saa mærke, at det værker i Knæerne, meget mer end om man havde løbet et flerdobbelst saa langt Stykke paa slet Veie.

Paa hvad Maade Hesten benyttes for at erholde den størst mulige Arbeidsmængde af den. Hesten staar i det Østnordlige Norge paa Vinterfodring cirka 8 Maaneder; fortærer under denne Tid, om den skal ernæres vel, cirka 30 Skpd. Ho (eller Hovardi); dette udgjør, naar man regner Høet til 6 Mk. pr. Skpd., en Sum af 35 Skpd., og ansættes Sommerfoden til en Verdi af 5 Skpd., og lægges saa her til den aarlige Forringelse af Hesten, Renterne af den Kapital, der staar i den, og Befodningen med dens Nøgt og Pleie, udkommer en Sum af cirka 50 Skpd. som den aarlige Udgift pr. Hest. Hestehold er saaledes en temmelig kostbar Sag, og af Vigtighed maa det være at vide, paa hvad Maade man skal benytte Hesten for at erholde den størst mulige Nytte af den. Flere tænksomme Mænd have anstillet Forsøgninger herom; Resultatet af disse skal her i Korthed fremsættes, navnlig forsaavidt angaar Hestens Benyttelse som Trædyr.

Den Arbeidsmængde, Hesten er istand til at yde os, afhænger af følgende tre Omstændigheder: a) den Hurtighed, med hvilken den bevæger sig, under det den drager Lasten fremad; b) den Trækraft, den formaar at udøve idet den med en vis Hurtighed bevæger sig fremad; c) det Antal Timer, den daglig formaar at arbejde med en vis Hurtighed og Trækraft. Ordnes disse tre Punkter paa hensigtsmæssigste Maade, da faar man den største Arbeidsmængde af Hesten.

Lasten, som en Hest drager, bevæges fremad dels ved Hestens Lyngde, idet den lægger sig forover i Sælen, dels ved den Muskelkraft, Hesten udøver, idet den stemmer Benene mod Jorden for at skyde sig fremad. En Del af Hestens Muskelkraft udtræves imidlertid altid til at bevæge dens eget Legeme fremad, og det er kun Over-

fluddet fra dette Behov den kan yde som Arbeidskraft.

Skal Hesten bevæge sig med betydelig Hurtighed, medgaaer dens hele Muskelkraft til at fore den selv fremad, og der bliver intet illovers som Trækraft. Den Grad af Hurtighed, ved hvilken Hestens hele Muskelkraft medgaaer til dens egen Bevægelse, men med hvilken den ubelastet uden Skade kan udholde at løbe et vist Antal Timer om Dagen, kalder man Hurtighedens Grænse. Man antager, at en Hest kan løbe ubelastet 8 Timer daglig med en Hastighed af 27,000 Fod (3 Fjerdingvei) i Timen, hvilket bliver pr. Dag 6 Mil. Med en Hurtighed af $4\frac{1}{2}$ Fjerdingvei i Timen holder den kun ud i 4 Timer, hvilket bliver pr. Dag $4\frac{1}{2}$ Mil, og Hesten maa derhos have en Bygning, der gjør den stiftet til rast Løb.

Er paa den anden Side Lasten saa stor, at Hesten kun med stort Besvær kan bevæge den og ikke magter at gaa nogen synderlig Vej med den, da har man Trækraftens Grænse. Trækraftens Grænse bliver naturligvis forskjellig efter Hestens Størrelse og Styrke; for en middels 10 Kvarterers Hest har man anslaaet den til 250 Pd. (NB. Trækraft er ikke at forveksle med Lasten; paa en Jernbane kan med en Trækraft af 10 Pd. drages en Last paa 2000 Pd.)

I begge Tilfælde, sagvel naar Hurtigheden er saa stor, at Hestens hele Muskelkraft medgaaer til at bringe den selv frem, som i sidste Fald, naar Lasten er saa stor, at Hesten ikke kan gaa noget Stykke Vej med den, har man ingen Nytte af Hestens Kraftanstrengelse. Ved Hurtighedens Grænse er Trækraften 0, ved Trækraftens Grænse er Hurtigheden 0. Det er kun i Mellemtrinene mellem disse tvende Højtheder man har Nytte af Hesten. Man har fundet, at Hesten ved en Arbejdstid af 8 Timer pr. Dag (den sædvanlige Arbejdstid) yder den største Mængde Arbejde, naar den drager med en Trækraft, der ligger omtrent midt imellem Trækraftens Grænse 250 Pd. og 0, altsaa 125 Pd., og gaar med en Hurtighed, der ligger omtrent midt imellem Hurtighedens Grænse (ved 8 Timers Løb) $3\frac{3}{4}$ Fjerdingvei og 0, altsaa $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei i Timen, $3\frac{3}{4}$ Fod i Sekundet.

Jo mere Trækraften eller Hurtigheden, hvormed Hesten arbejder, nærmer sig Trækraftens eller Hurtighedens Grænse, desto mindre bliver den Arbeidsmængde man faar af Hesten. Efterstaaende Tabel A og B vise det Forhold, hvori Arbeidsmængden aftager efter som Hurtigheden stiger; man maa enten mindskes Lasten efter som Trækraften aftager med den forøgede Hastighed, eller ogsaa Arbejdstidernes Antal. I Tabel A er Arbejdstiden ens, i B Trækraften ens (cirka 130 Pd.) Til Grundlag for Sammenligningen er i Tabel A den Arbeidsmængde, som Hesten yder ved en Hurtighed af $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei (15000 Fod) i Timen, sat til Tallet 1000.

Tabel A.

Hurtighed pr. Time.	Hurtighed pr. Sekund.	Trækvee.	Resultat.
15,000 —	$4\frac{1}{2}$ —	125	1000

Hurtighed pr. Time.	Hurtighed pr. Sekund.	Trækvee.	Resultat.
20,000 —	$5\frac{5}{10}$ —	83	888
25,000 —	$6\frac{5}{10}$ —	42	565

Tabel B.

Hurtighed pr. Time.	Hurtighed pr. Sekund.	Arbejdstime	Vejlængde pr. Dag.
13,500 Fod	$3\frac{3}{4}$ Fod	8 Timer	12 Fjerdv.
20,300 —	$5\frac{5}{10}$ —	4 —	9 —
27,000 —	$7\frac{5}{10}$ —	2 —	6 —

Det er altsaa ligesaa strengt Arbejde for en Hest at gaa med en Trækraft af 42 Pd. 25,000 Fod i Timen som at gaa med en Trækraft af 125 Pd. 15,000 Fod i Timen, og et ligesaa strengt Dagværk for en Hest at drage et middelsmaadigt Læs i 2 Timer med en Hurtighed af 3 Fjerdingvei og tilbagelægge en Vej af 6 Fjerdv. som at drage det samme Læs i 8 Timer med en Hurtighed af $1\frac{1}{2}$ Fjerding i Timen og tilbagelægge ialt en Strækning af 12 Fjerdv. Men i begge de første Tilfælde faar man kun den halve Arbeidsmængde.

Af de ovenstaaende Tabeller sees, hvorledes Arbeidsmængden aftager, alt som Hurtigheden ogsaa over $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei i Timen og det i et saa stærkt Forhold, at den ved en Hurtighed af 3 Fjerdingvei i Timen falder ned til det Halve. Over det Forhold, hvori Arbeidsmængden aftager alt som Trækraften der udtræves stiger over Hestens Middeltækraft (130 Pd.), har man ikke saa betydelige Jagttagerer; men at Tabet af Arbeidsmængden ogsaa herved kan blive stort, det er let at forstaa. Om man f. Ex. læsede paa 1 Hest, hvad der var passende for 2, skulde det nok ikke blive lang Dagreise, man fik gjort. Det bliver altsaa en Sag af Betydning for at erholde den største mulige Nytte af Hestens Arbeidskraft, at afpasse Last, Hurtighed og den daglige Arbejdstid efter de i Ovenstaaende fremsatte Love for Hestens arbejdsproducerende Evne, og dette bliver desio nødvendigt, jo mere dagstodt Hesten skal gaa i Arbejde. I nogle Tilfælde er det jo vistnok saa, at en bestemt Last er givet, som skal forses, eller en bestemt Hurtighed krævet; men i de fleste Fald staar det i vor Magt at afpasse disse trede Punkter Last, Hurtighed og Arbejdstid efter vor Villie. Ved Ploining paa middels Jord med en Plog, der gjør en Hure af 8 til 9 Tommers Bredde og 6 Tommers Tykkelse og drages af to næved 10 Kvarter store Heste, er Forholdet af Trækraft ret gunstigt ordnet. En saadan Plog fordrer en Trækraft af ca. 340 Pd., pr. Hest 170 Pd., altsaa dog noget over Middeltækraften. Et Par Heste gaar for en saadan Plog en 8 Timer om Dagen med en Hurtighed af ca. 3 Fod i Sekundet og gjør færdigt 4 a 5 Maal Jord. Ved dybere Ploining paa tungere Jorder udfordres derimod enten to meget kraftige Heste eller tre. Ved Ploining og Hævning med 1 Hest, hvilket forekommer i adskillige Egne med stærkt udskuffede Brug, stiger den Trækraft, der fordras af Hesten, altsor meget over dens Middeltækraft, og megen Hestekraft (ikke at tale om Folkkraft) gaa derved tilspilde. Kullehav, Labbe-

harv og anden tung dybtgaaende Harv fordrer større Trækraft, end passende kan ydes af to Heste, og bør om muligt altid forspændes med 3. — Ved al Slags Transportforsøl bør man, om Hesten skal holde ud dagligdags at gaa i Arbejde, ikke lægge større Last paa den, end at den uden at overanstreges kan gaa med en Hurtighed af 3—4 Fod i Sekundet ($1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{4}$ Fjerdingsvet i Timen) 8 Timer daglig.

Saa vidt Jensenius.

Hermed er Hovedreglerne for Arbeidshestens Behandling for Norge og Sveriges Bedkommende givne. Det kunde synes som om det Følgende om samme Emne var til Overflod, men naar Landmanden betænker, at der ofte paa Nabo-gaarde følges forskjellige Anstuelser for Arbeidshestens Behandling, og at man paa hver Gaard faar, specielt hvad Fodringen angaar, rette sig efter, hvad Gaarden orker at præstere og saaledes Hesten mangen en Gang maa fodres med Tilfidsættelse af de skrevne Regler, saa er det her paa det rette Sted samlet at omtale Arbeidshestens Nøgt og Pleie i flere Lande. Af de forskjellige Fodringsmaader kan mangen en Gaardmand kanske ubfinde en eller anden, som anvendt helt eller delvis sætter ham i Stand til at vedligeholde Hesten i Arbeidsbold uden at gribe til det fortvivlede Mittel at afknappe Fætreaturens Kraftfoder.

Ved Arbeidsheste er det hensigtsmæssigt at passe, at Føletiden kan indtræffe en Maanedslid førend det strængeste Foraarsarbejde begynder, og da 335 Dage er den forreste Tid, man antager at Følhoppen gaar drægtig, vil Marts Maaned, naar Omstændighederne tillade det, og Leiligheden er efter at beskytte Februar-Føllet mod Kulden, ikke være fortidlig at bringe Følhoppen til Hingsten; iøvrigt er April Maaned ikke for sildig, og vel og den almindeligste. Naar Parringen skal gives saa sikker en Følge som muligt, maa Hoppen være begjærlig, hvilket ved god Fodring pleier at være Tilfældet i de nævnte Maaned, i al Fald naar der er i samme Stald enten med andre begjærlige Hopper, eller med en Hingst, og da Begjærigheden varer i 8 til 10 Dage, er der i paafølgende Tilfælde Tid nok til at bringe Hoppen endog til en fjernstaaende Hingst.

Følhopperne kunne i et Volsbrug, hvor Hestene behandles vel, og hvor Markarbeidet og Kjørsel, som paa mange Steder er Tilfældet, almindeligvis er maadeholdent (en enkelt Følhoppe kan i ethvert Tilfælde staaes) uden Betænkning bruges til alle Gaardens Arbejder indtil 14 Dage før Følingstiden, dog ser man gjerne saameget muligt, at forstaae den for det sværere Arbejde og lange Reiser, idetmindste i den sidste Maanedstid, og se dem tilgode ved Fodringen i Forhold til Arbeidet og den fremrykkende Følingstid. En Følhoppe kan ved slet Fodring og Mishandling udsættes for at komme fortidlig, og man holder for at den under saadanne Omstændigheder er mest udsat herfor i den anden og 3die, og i den 5de og 10de Maaned; saameget er vist, at en

Følhoppe, som engang har folet fortidlig, ogsaa er tilbøielig hertil næste Gang den bliver med Føl.

I Pattetiden gives Følhoppen gjerne lidt Klid og Mel omrørt i Vand, og endnu før det almindeligvis sættes paa god Græsgang, sees det tilgode med udsøgt Ho og lidt mere Havre end sædvanligt. Paa Vand maa man aldrig lade det fattes, og det er en Selvfølge, at der fra Fødselens Dieblit bestandig maa sørges for rigelig, ren og tør Stroelse. Efter 14 Dage fra Fødselen kan Hoppen allerede bruges til maadeholdent Arbejde, hvorhos man dog maa passe, at den ikke faar koldt Vand at drikke, medens den kan være noget sødlig, isald dette ikke har været at undgaa; har det tilfældigvis været i ellers usædvanlig Grad, og man vil være meget forsigtig, tillader man ikke Føllet strax at palle, men maler hellere Hoppen ren. Det er gjerne i Løbet af de første 14 Dage, at Følhoppen igjen bliver parrelysten og sikkrest bedæfkes.

Arbeidshestens Forpleining maa være saaledes, at den Kapitalværdi, som stikker i Hesten, saalidet, og saa sent som muligt forringes, og at den Hestekraft, vi forbruge til Arbejder, ogsaa i rette Tid fuldkommen godtgøres Hesten igjen, dog saaledes at Omkostningerne med dens Fodring og Forpleining i det Hele ville blive saa maadeholdne som muligt, men dog ikke indskrænkes paa Beføstning af de nævnte tvende Hovedfordringer. Da Arbeidet ikke til alle Tider kan være lige, maa det være en stadig Regel, at der ogsaa ved Fodringen tages Hensyn hertil; Hesteholdet vilde ellers i alt for høj Grad betynde den Fordel, vi kunne beregne os ved dets Kraft. Hestefodret kan altsaa vel til Tider, i hvilke Arbeidet ikke falder strengt, være voluminos, d. e. det kan bestaa af Fodringsmidler, som ved mindre nærrende og vandagtige Dele optage et større Rum, t. Ex. Halm og Rodvæxter og meget libet Kjerne, men naar et i nogen Tid vedholdende Arbejde fordrer en anstrængt Hestekraft, og Tiden til Ude og Hvilse tilmed i den Tid bliver kortere, maa Hestefodret mere end ellers bestaa af kraftig Næring, som fylder mindre, nemlig mere af Kjerne. Under Arbeidsheste indbefattes her forsaavidt tilslige Heste af et bedre Slags, endog forædlede Heste, som den tilkommende saakalote Luxushest ikke sjeldent paraderer ofte til sit 6te eller 7de Aar, blandt Bondens Arbeidsheste i Egne, hvor Volsbruget og Landkjørsel tillade, at Hesten i sin Ungdom forstaaes for Slid.

Foderets Bestanddele. Hestefoder bestaar almindeligst, og tillige mest overensstemmende med Hestens Natur, af Ho, Havre og Halm, det sidste mest brugt som Hækkelse. Det Forhold i hvilket disse Fodringsmidler blandes, retter sig efter deres Væskaffenhed, Forraadet af dem, deres Pris til forskjellige Tider, og endelig efter strængt og mindre strængt Arbejde for Hestene. Med Hensyn til Hofodringen gjøres den almindelige Bemærkning, at det idetringeste maa være middelgodt Ho, men jo mere det skal udgjøre en Hovedbestanddel af Foderet, fordi Omstændighederne byde at der maa staaes paa Havren, desto bedre

maa Høet være; behøver man derimod ikke at for- mindste den ordinære Portion Havre, da taale Hestene bedre end de drøvtyggende Kreature at fortære mindre godt dog ikke usundt Hø, hvorhos man alligevel maa gjøre den almindelige Be- mærkning, at ganske friskt nyt Foder til Hjørne af hvilket som helst Slags saameget muligt bør undgaaes, og i alfsald blandes med gammelt for ikke at volde Hesten Kolik og usædvanlig Torst. I Gjennemsnit kan man antage, at en Hest af Mellemstørrelse, eller lidt derover, daglig behøver under at bruges til de ved Nolsbruget sædvanlig forefaldende Arbejder et Foder, som beregnet til Høvardi, vilde udgjøre omtrentlig en 30 Pund, lidt under, lidt over, men at en Hest af det me- get store Slags behøver $\frac{1}{6}$ til $\frac{1}{3}$ mere, og at en ikke uanselig Del heraf maa bestaa i Kraft- foder. Et sædvanligt Dagfoder for en jevnstor Hest kan saaledes f. Ex. beregnes til 10 Pd. Hø, 10 Pd. Havre og 3 Pd. Haffelse, eller, dersom det passer bedre for de økonomiske Forhold, 6 Pd. Hø, 12 Pd. Havre og 6 Pd. Haffelse, eller 15 Pd. Hø, 7 Pd. Havre og 2 Pd. Haffelse, i begge de sidste Tilfælde bliver Foderet omrent lige kraf- tigt, sjønt det ikke kan nægtes, at Hesten ved det første af de sidstnævnte holder sig mere slank og munter. Det falder imidlertid ofte for kostbart at underholde Heste med Hø og Havre og den dertil passende ringere Tilfætning af Haffelse, og ofte er det Tilfældet at Høet eller Havren ikke produceres i et Nolsbrug i fornøden Mængde; man pleier da for en større eller mindre Del at sætte andre Fodermidler i deres Sted, dog saa- ledes, at hverken Høet eller Havren ganske fattes, thi det er netop ved daglig at give idetmindste noget af begge disse med Hestens Natur saa over- ensstemmende Dele, at Anvendelsen af de billigere Surrogat-Fodringsmidler, baade falder lettere og i mulige Tilfælde mindre usund; thi det kommer ved disse meget an paa, om og hvorvidt Hesten fra Ungdommen har været vant til dem, og ifald dette ikke har været Tilfældet, bør man gaa for- sigtig tilværks med at give hvilket som helst hidtil uvannt Fodermiddel.

Istedet for Enghø kan anvendes:

- a) **Godt Ludernehø eller Sparcettehø.** Begge disse Hosorter erstatte ikke alene fuldkommen Enghøet, men er dog mere nærende, især Sparcethøet, hvor Jordbundens Beskaffen- hed tilligger at dyrke denne Græsart, saaledes at man herved kan spare ikke saalidt paa Havren.
- b) **Rødkløverhø.** Dette Slags Hø er et ypp- erligt Surrogat for Enghø, kun maa det bruges med mere Forsigtighed, det vil ikke alene sige, at man ikke bør give Hesten friskt eller nyt Kløverhø, thi dette bør heller ikke ske med hvilket som helst Slags Hø, men der maa tages Hensyn til om Kløveren er avlet paa en kraftig, stærkjødslet Jordbund, i hvilket Tilfælde der bør gives mindre af det end ellers; det benyttes bedst og fordelagtigst ved at skjæres i Haffelse hertil.
- c) **Vikkerehø.** Naar man i April, Mai Maa-

neder paa kraftig Jord saar Vikkerhavre eller Vikkerblanding, for i Blomstringstiden enten at opfodres som Grønfoeder paa Stald eller aflaaes til det tvirede Kvæg paa Marken, kan det hændes, at et større eller mindre Stykke heraf ikke kan blive opfodret inden Vælgene begynde at sætte for stærkt til; der- som der nu skal Vintersæd i Jorden, er dette ikke raadeligt, og Resten maa derfor strax gøres i Hø; bliver nu Vikkerhøet godt indhøstet, er der vel ingen Tvivl om, at naar 100 Pd. heraf opfodres til Heste, er det ligesaa nærende som 100 Pd. mellemgodt velhøstet Enghø, dog vil man i de fleste Til- fælde mere passende anvende det til Mel- keshjør*).

(Fortsættes.)

Indlandet.

Christiania. Ifølge Telegram fra Lieutenant Otto, dateret Kaalvaag d. 22de Jan., besværliggjor- des Fisket ved uafbrudte vestlige Storme, og har blot kunnet foregaa nær Land. Den 17de og 18de var Fisket ubetydeligt, den 19de bedre og den 20de godt. Saaar og idag er intet Fiske, hovedsagelig paa Grund af svær Storm. Tab af Redskaber betydeligt. Udsig- terne ere daarlige, hvorfor allerede en Del af Almuen er draget til Battalen og Skorps. Det fiskede Kvan- tum anslaaes til 25 a 30,000 Tønder. — Ved Kind og omliggende Fiskepladse er endnu ingen Udsigter til begyndende Fiske.

— Vi meddele efter Aftenbladet følgende Resul- tat af Almuskolekommissionens Forhandlinger: Be- handlingen af de forelagte Forslag har for Kom- missionen ført til Tanken om, at det var rettest, at den hele Lovgivning for Almuskolevæsenet paa Lan- det underkastedes Revision. Den skal foreløbig være bleven enig om et Udkast til en ny Lov, bygget paa følgende Grundsætninger:

Almuskolen inddeles i en lavere og en høiere. Den lavere Almuskole organiseres som en elementær, hvis Formaal i det Væsentlige skal være det i Lov om Almuskolevæsenet paa Landet af 14de Juli 1827 § 14 foreskrevne, og en videregaaende, der, foruden en fuldstændigere Behandling af Elementærskolens Lærestof, ialmindelighed skal meddele Undervisning i Modersmaalet, Geografi, Historie, Naturlære og Tegning.

Udgangen til en videregaaende Undervisning tænkes aabnet i Regelen overalt, hvorimod Søgning- en af denne Undervisning er frit, hvorfor her kun fordres Skolepenge, naar vedkommende Kommune- bestyrelse saaledes bestemmer. Endvidere vil blive foreslaaet Oprettelsen af Smaa børnskoler, hvori Un- dervisningen besørges af omgaaende Lærere, samt Haandgjerningskoler. For forsømte Børn skal an-

* Er Vikkerfødet saaret paa en Mark, der ikke skal bære Vintersæd, og det bliver opfodret som Grøn- foeder, da er det fordelagtigt at lade det overgaa Blomstringstiden og sætte nogenlunde Vælg. Det høstes da som Høerfoder til Hestene, men det er som oftest vanskeligt at faa det godt indhøstet.

ordnes særskilt Undervisning, indtil de med Nytte kan optages i den almindelige Skole. Skolepligtige ere Børn fra det fyldte 8de Aar indtil de udskrives af Skolen. Udskrivning finder i Regelen Sted ved Konfirmationen, dog kan den ogsaa paa Bedkommendes Forlangende ske, naar Børnet har fyldt sit 13de Aar, og Skolekommissionen dertil giver sit Samtykke. Efter Udskrivning for Konfirmationen, paalægges det Præsten at paase, at den erhvervede Christendomskundskab bevares. Indtil Udskrivning af Skolen finder Skoletvang fremdeles Sted, i det Væsentlige i den Udstrækning og under de Tvangsforholdsregler, som hidindtil har været bestemte.

Ethvert Barn skal være forsynet med de i dets Afdeling i Skolen brugelige Bøger og Læsebøger samt med Regne- og Skrivematerialier. I Elementærskolen skal, naar ikke Biskoppen paa Grund af særlige Omstændigheder anderledes bestemmer, for ethvert Barn være Udgang til mindst 3 Maanedes aarlig Undervisning.

Der skal virkes til, at Skolen erholder særskilte, dertil anskaffede eller leiede Lokaler. I ethvert Fald har Overbestyrelsen at paase, at Undervisningen, ogsaa for hver Omgangs-skole finder Sted, idethelagt kan foregaa i forsvaret Lokale. Enhver Skole skal være forsynet med de Inventariefager og Læremidler, som Overbestyrelsen bestemmer.

Den lavere Almuskole vedbliver at være et Kommuneanliggende med Udgang til fornøden Understøttelse af det Offentlige. Den bevilgende Myndighed tillægges Kommunebestyrelsen; den administrative og inspicerende Myndighed derimod en Skolekommission, bestaaende af Sognepræsten, den residierende Kapellan, hvis saadan gives, Lensmanden, Medhjælperne, et af Kommunebestyrelsen valgt Medlem og en Lærer, der vælges af samtlige Skolelærere i Kommunen.

For den høiere Almuskole, hvis Dyretelse og Søgning er fri, og hvortil Udgifterne tænkes ialmindelig for det Halve baarne af Skolen, organiseres Skolekommuner, hver i Regelen omfattende et Fogderi. Den bevilgende Myndighed tillægges et Fogderiformandskab, der sammensættes af Debsførerne i samtlige ordinære Formandskaber og bestyres af Fogden som Debsfører; Bestyrelsen dannes af Fogden og den af Præsterne i Fogderiet, som Biskoppen dertil udvælger. Naar mindst Halvparten af de dertil fornødne Midler af det Offentlige ere bevilgede, skal Fogderiskolekommunerne være pligtige til at udrede Lønningstillæg til Lærerne i den lavere Almuskole, hvilke Lønningstillæg begynder efter en Tjenesetid af 7 Aar og opnaar det højeste Beløb efter en Tjenesetid af 25 Aar, — samt muligens ogsaa Stipendier for Lærerelevinger under deres Forberedelse paa Lærerkaldet.

Den overordnede Bestyrelse af Skolevæsenet bliver i det Væsentlige som hidtil. Til Hjælp for Stiftsdirektionerne i Skolevæsenets Administration og for Biskopperne i Skolernes Inspektion ansættes Skoleinspektorer, som bekræftes af Indredepartementet med kongelig Approbation.

Inspektorerne har Ret til at deltage i samtlige Stiftets Skole- og Kommunebestyrelses Forhandlinger om Skolevæsenet.

Til at ansættes som Lærer i Almuskolen ud-

fordres at have bestaaet Examen ved et Seminarium. 7 Aars Tjenesetid i Almuskolen befrier for al Børneplicht. Et Lønningminimum fastsættes for hver Skolekommune af en Reguleringskommission, anordnet for hvert Fogderi. Det saaledes fastsatte Minimum gjælder for 5 Aar, hvorefter Udgang til ny Regulering staar aaben. Der skal arbeides hen til, at alle Lærere efterhaanden erholde Bolig og Jord, og idetmindste en Lærer i hver Skolekommune skal forsynes dermed.

Alle Skolelærere i den lavere Almuskole ansættes af Biskoppen og kan afskediges uden Dom, naar Biskop, Provst og Skolekommission derom ere enige. Der skal i Rigets forskellige Egne være saa stort Antal Skolelærerseminarier, som behøves til at forsyne den hele Almuskole med Lærere. Seminariernes Indretning og den Dannelsesgrad, hvortil de skal føre deres Elever, bestemmes efter Hensyn saavel til de almindelige Forholde i de Distrikter, for hvilke de hovedsagelig ere bestemte, samt til Beskaffenheden af de Stoler, i hvilke Lærerne skal virke.

Fra **Porsgrund** skrives den 22de ds. om en Mormonpræst, en Udsending af „De sidste Dages Hellige“ i Saltsødal. Det var nemlig den i Bladene saa meget omskrevet Snekkersvend Pederfen. Han kom hertil Lørdag Aften. Lig hin listige Slange fik han om Søndagen, uden at aabenbare, hvem han var, sneget sig ind i Bedehuset der og forlangte, — som han kaldte det — at holde Beskæftning. Siden et Par Aftener har han holdt til ellers i Husene, hvor hans Moder have været meget talrig besøgt, dog fornemmelig af den nysgjerrige Ungdom. Den første Aften blev det ikke stort af med hans Foredrag, da han blev meget opblæst og forarget, dels fordi hans lovnagtige og grundfaste Lære blev modsagt, og dels fordi han ikke kunde holde den vildstyrkelige Ungdom i tilbørlig Awe. Hvorvidt han her kan fange Profetyer for den mormonske Lære kan endnu ikke siges med Bestemthed. Her skal rigtignok være Nogle, som ikke ere saa utilbøielige.

Fra **Molde** berettes om et frygteligt Uveir i Forening med Lynild, som rasede der den 10de Januar. Lynilden slog ned i Bod Hovedkirke og splintrede Taarnet og den vestre Væg, samt Størstedelen af Stolestaderne og Gulvet i Kirkens ene Floi, uden at dog Antændelse fandt Sted og uden at Kirkens Klokker beskadigedes; disse Sidste ere senere nedtagne, ligesom der ogsaa forøvrigt er foretaget, hvad det stormende Veir har tilladt, til Forebyggelse af videre Beskadigelse.

Udlandet.

Tydsland. Den preussiske Gesandt ved det franske Hof, Grev von Saksfeldt, døde i Berlin den 17de Januar.

— Det preussiske Deputeretkammer har i sit andet Møde udelukkende beskæftiget sig med Valglovens Prøvelse. I dets tredje Møde skulde Præsidenten valget foregaa.

England. Times beskriver sig forat paavise, at en af Sardinien foretaget Krig mod Østerrig under alle Omstændigheder maa føre til et for hint Land ugunstigt Resultat. Derpaa gaar Bladet over til Utligheden af en Kamp, i hvilken Sardinien ikke vil kunne gjøre Regning paa nogen af Stormagternes Bistand. Ja selv om saadan Bistand fra Frankrigs Side var vis og Sardinien ved Hjælp af denne besejrede Østerrig og kom i Besiddelse af det lombardisk-venetianske Kongerige, ja endog Hertugdømmet Parma, Modena og Toscana, saa vilde disse Landes Befolkning neppe være tilfreds med denne Ombytning af Regentsskab, og Piemont selv vilde kun kunne tilføje sig en saadan Udvidelse af dets Gebet med Tabet af sin Frihed. — Ministeriet vil af Parlamentet fordrø en Forøgelse af Marinebudgettet til Forstærkelse af Kanalslaaden. Dere fra Indien tilbageværende Regimenter ville forstærke Arméen.

Østerrig. I de store Tøppebevægelser i de sidste Dage er en Stilstand igjen sieklittelig indtraadt, efterat det tredje Armekorps i dette Moment allerede fuldstændig staar paa italiensk Grund. Kurserne mellem Wien, Paris, London og Berlin have det nu meget travlt, og her finder Diplomatiens Konfereren Sted med en Utrættelighed og Ufortødenhed, der erindre om de farligste Momenter i det orientalske Spørgsmaal.

Turin. Prinds Napoleon er indtruffen her. Han blev modtaget af Prindsen af Carignan under Folkets Naab: Leve Napoleon! Leve Kongen! Leve Frankrig! Leve Italien! Ved Slotsdrappen blev Prinds Napoleon modtaget af Kongen og Ministrene. Den 17de Januar fandt Prinds Napoleons første Sammenkomst med Prindsesse Clotilde Sted. Samme Aften bivaandede Prindsen et af Ministerpræsidenten i Ministeriets Palais givet Bal. Den 19de sluttede den høitidelige Forlovelse foregaa. — Monitoren stadfæster Beretningen om, at General Niel, der ledsagede Prinds Napoleon, har officielt anholdt for ham om Prindsesse Clotilde, og at Kongen af Sardinien har givet sit Samtykke til denne Forbindelse. I en anden Note afsender Monitoren Unions Beretning, at Kongen først havde indvilget, efterat en Offensiv- og Defensivalliance var bleven vedtaget; Keiseren ønsker en Familieforbundelse, som stemmer overens med den traditionelle franske Politikk, men vil aldrig gjøre Landets Interesser afhængig af Familiestorbundelser.

Neapel. Et nylig udkommet Edikt paa Grund af Beleiringsstilstandens eventuelle Indførelse, omfatter det hele Kongerige. Det gaar ud paa, at paa ethvert Sted, hvor politiske Uroligheder udbryde, skulle Krigsretterne strax sammentræde. — Fra Rom meddes, at Lord Stratford de Redcliffe har haft en lang Konferens med Paven angaaende det italienske Spørgsmaal, og at denne snart vil vende tilbage til London. — Kongen af Neapel har forandret Straffen for 89 politiske Fanger derhen, at de paa Statens Bekostning med al mulig Skaansel skulle bringes over til de forenede Stater i Amerika. Poerio har proklameret herimod, da Keiseren efter hans Formening vilde have den visse Død tilføje.

Tyrkiet. I Udenrigsministeriet er under Led-

ning af Hr. Sessel, forhenværende tyrkisk Ambassadør-Sekretær i Paris, et Bureau bleven oprettet forat lede Pressen og berigtige falske Udsigter. De Storme, som i den senere Tid have raslet i det sorte Hav, ere nu bleven sjældnere; desuagtet er Skibsfarten med Undtagelse af Postskibet mellem Odessa næsten ganske ophørt. Valget af den nye Scheik ul Islam finder almindeligt Bisald; denne skal være livlig indtaget for Tankerne om en Forøgelse og tidsnæssig Fornyelse af de herværende Tilstande.

Bærums og Asters Landboforening afholder Møde i Sandvigen Fredag den 18de Februar 1859, Kl. 3 Eftermiddag. Valg paa Bestyrelse vil foregaa.

Til Subskribenter

paa

Gaardsregnskab for den norske Bonde af Schroder.

De, som fremdeles ville subskribere paa nævnte Bog, anmodes om inden Januar Maanedes Udgang at indsende sine Rekvizitioner til Bogtrykker Fabritius's Kontor. Indsendelsen er nødvendig for at Oplagets Størrelse kan bestemmes.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 3 $\frac{1}{2}$ a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. intet solgt.
Rug, 16 $\frac{1}{2}$ a 17 $\frac{1}{2}$.
Byg, 11 $\frac{1}{2}$ a 14 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd. a 4 Spd. 1 $\frac{1}{2}$.
Rug dansk 17 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$ 6 $\frac{1}{2}$.
Byg 2radigt 15 a 16 $\frac{1}{2}$.
Erter 4 a 5 Spd.
Hvede 5 Spd. 1 $\frac{1}{2}$ a 5 $\frac{1}{2}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Stld, Kjobmb. 6 $\frac{1}{2}$ a 7 Spd. pr. Td.
Stld, stor Mld. 6 Spd. pr. Td.
Stld, smaa do. 5 Spd.
Stld, stor Christ. 4 $\frac{1}{2}$ a 4 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Stld, smaa do. 3 Spd. pr. Td.
Storset 1 Spd. a 1 Spd. 6 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Middelsel 4 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaaset 3 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Rødstjer 6 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.